

Sag C-319/20**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

15. juli 2020

Forelæggende ret:

Bundesgerichtshof (Tyskland)

Afgørelse af:

28. maj 2020

Sagsøgt og revisionsappellant:

Facebook Ireland Limited

Sagsøger og revisionsindstævnt:Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.**Hovedsagens genstand**

Søgsmål med påstand om forbud på grund af overtrædelse af bestemmelser om databeskyttelse

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Fortolkning af kapitel VIII, navnlig af artikel 80, stk. 1 og 2, samt artikel 84, stk. 1, i den generelle forordning om databeskyttelse; artikel 267 TEUF

Præjudicielt spørgsmål

Er bestemmelserne i kapitel VIII, navnlig i artikel 80, stk. 1 og 2, samt artikel 84, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679 til hinder for nationale bestemmelser, som – foruden den beføjelse til at gribe ind, der er tillagt tilsynsmyndighederne med kompetence til at føre kontrol og håndhæve forordningen, og de registreredes muligheder for retsbeskyttelse – indrømmer dels konkurrenter dels organisationer,

organer og kamre med beføjelser i henhold til national ret beføjelse til at anlægge søgsmål ved de civile domstole mod den krænkende part vedrørende overtrædelser af forordning (EU) 2016/679, uanset om enkelte registreredes konkrete rettigheder er blevet krænket, og uden bemyndigelse fra en registreret under påberåbelse af forbuddet mod urimelig handelspraksis, en overtrædelse af en lov om forbrugerbeskyttelse eller forbuddet mod at anvende ugyldige almindelige forretningsbetingelser?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse), kapitel VIII, navnlig artikel 80, stk. 1 og 2, og artikel 84, stk. 1

Anførte nationale forskrifter

Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen (lov om søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud i forbindelse med overtrædelser af lovgivningen om forbrugerrettigheder og andre love, herefter »UKlaG«), § 1 (Krav om undladelse og tilbagekaldelse i forbindelse med almindelige forretningsbetingelser), § 2 (Krav i forbindelse med praksis, der er i strid med lovgivning om forbrugerbeskyttelse), stk. 2, nr. 11, § 3 (Organer, der kan gøre krav gældende), § 4 (Godkendte organer)

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (forbundslov mod illoyal konkurrence, herefter »UWG«), § 3 (Forbud mod urimelig handelspraksis), § 3a (Lovbrud), § 8 (Ophør og forbud), stk. 1 og 3

Telemediengesetz (lov om elektroniske medier, herefter »TMG«), § 13 (Tjenesteudbyderens forpligtelser)

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 Sagsøgeren er forbundssammenslutningen af de tyske delstaters forbrugercentraler, som er optaget på listen over godkendte organer i henhold til UklaG's § 4. Sagsøgte, der har hjemsted i Irland, driver på webstedet www.facebook.de internetplatformen Facebook, som anvendes til udveksling af personlige og andre oplysninger. Et af sagsøgtes søsterselskaber, Facebook Germany GmbH med hjemsted i Tyskland, reklamerer i Tyskland for tilgængeligheden af reklameplads på internetplatformen og bistår sagsøgtes lokale reklamekunder. Sagsøgte er kontrahent for reklamekunderne i Tyskland. Sagsøgte behandler desuden oplysningerne om Facebooks tyske kunder. Sagsøgtes

moderselskab og Facebook Germany GmbH har hjemsted i Amerikas Forenede Stater.

- 2 På internetplatformen Facebook findes et såkaldt app-center, hvor sagsøgte bl.a. giver sine brugere adgang til tredjemænds gratis spil. Ved tilgang til app-centret den 26. november 2012 blev spillet »The Ville[«] udbudt heri, idet der under en knap »Sofort spilen« [spil nu] fremkom følgende oplysninger:
- 3 Når du klikker på »Spiel spielen« [spil spillet] ovenfor, modtager denne applikation: – *dine generelle oplysninger (?)*, – *din e-mail-adresse*, – *om dig*, – *dine statusmeddelelser*, *denne applikation må poste i dit navn*, *herunder dine pointresultater m.m.*
- 4 Endvidere var anført følgende oplysning: *Hvis du fortsætter, accepterer du de almindelige forretningsbetingelser og retningslinjer for databeskyttelse for The Ville.*
- 5 De almindelige forretningsbetingelser og databeskyttelsesbestemmelserne var tilgængelige via en elektronisk henvisning (link). Tilsvarende oplysninger fremkom også i forbindelse med forskellige andre spil. I forbindelse med spillet »Scrabble« afsluttedes oplysningerne med sætningen: *Denne applikation må poste statusmeddelelser, fotos m.m. i dit navn.*
- 6 Sagsøgeren har gjort gældende, at præsentationen af de oplysninger i app-centret, der findes under knappen »Sofort spilen«, er urimelig, idet sagsøgeren bl.a. har gjort gældende, at den udgør et lovbrud ved at være i strid med lovkravene til indhentning af brugerens gyldige databeskyttelsesretlige samtykke. Endvidere anser sagsøgeren den afsluttende oplysning i forbindelse med spillet »Scrabble« for en almindelig forretningsbetingelse, der stiller brugeren urimeligt dårligt.
- 7 Sagsøgeren har nærmere betegnet nedlagt påstand om, at den sagsøgte pålægges at afstå fra den beskrevne praksis over for forbrugere med fast ophold i Forbundsrepublikken Tyskland og forbydes at anvende en klausul som den, der er nævnt i forbindelse med spillet »Scrabble«.
- 8 Sagsøgeren har anlagt søgsmålet uafhængigt af en konkret krænkelse af en registrerets databeskyttelsesrettigheder og uden bemyndigelse fra en sådan person.
- 9 Landgericht (regional ret i første instans, Tyskland) afsagde dom over sagsøgte i henhold til påstanden. Sagsøgtes appel til prøvelse heraf blev ikke taget til følge. Sagsøgte har iværksat revisionsanke, hvorved sagsøgte har opretholdt sin påstand om frifindelse, mens sagsøgeren har nedlagt påstand om, at revisionsanken forkastes.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 10 Appeldomstolen har efter den forelæggende rets opfattelse med rette taget sagsøgerens påstande til følge. Udfaldet af revisionsanken afhænger derfor af, om appeldomstolen uden retlig fejl har lagt til grund, at søgsmålet kan antages til realitetsbehandling.
- 11 I forbindelse med prøvelsen af søgsmålets formalitet er der opstået et spørgsmål om fortolkningen af forordning 2016/679. Spørgsmålet er, om godkendte organer som den forbrugerorganisation, der har anlagt søgsmål i sagen, efter forordning 2016/679's ikrafttræden i henhold til UWG's § 8, stk. 3, nr. 3, og UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, nr. 1, har beføjelse til at anlægge sag ved de civile domstole vedrørende overtrædelser af denne forordning uafhængigt af en konkret krænkelse af enkelte registreredes rettigheder og uden bemyndigelse fra en registreret under påberåbelse af et lovbrud i henhold til UWG's § 3a, en overtrædelse af en lov om forbrugerbeskyttelse som omhandlet i UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11, eller en anvendelse af urimelige almindelige forretningsbetingelser i henhold til UklaG's § 1.
- 12 De af sagsøgerens påstande, der var støttet på en overtrædelse af TMG's § 13, stk. 1, kunne før forordning 2016/679's ikrafttræden antages til realitetsbehandling og tages til følge.
- 13 I henhold til TMG's § 13, stk. 1, første punktum, første komma, skal tjenesteudbyderen ved anvendelsens begyndelse i almindelig forståelig form informere brugeren om arten og omfanget af samt formålet med indsamlingen og anvendelsen af personoplysninger, medmindre denne allerede er blevet informeret herom. Appeldomstolen har uden retlig fejl lagt til grund, at de oplysninger i app-centret, som sagsøgerens påstande anfægter, ikke opfylder disse krav, og at søgsmålet derfor skal tages til følge på dette punkt.
- 14 Som følge af den manglende overholdelse af oplysningsforpligtelserne i medfør af TMG's § 13, stk. 1, først punktum, første komma, har sagsøgte overtrådt UWG's § 3a og UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11. Appeldomstolen har med rette lagt til grund, at de i sagen omhandlede bestemmelser i henhold til TMG's § 13 er markedsadfærdsbestemmelser som omhandlet i UWG's § 3a. Desuden er der tale om forskrifter, der som omhandlet i UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11, litra a), regulerer lovligheden af en erhvervsdrivendes indsamling, behandling eller anvendelse af en forbrugers personoplysninger, der er blevet indsamlet, behandlet eller anvendt med henblik på reklame. Appeldomstolen har desuden med rette lagt til grund, at den omstændighed, at sagsøgte har hjemsted i Irland, ikke er til hinder for, at den tyske databeskyttelseslovgivning kan finde anvendelse. Den Europæiske Unions Domstol har allerede i sin dom af 5. juni 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:2018:388, præmis 55) vedrørende forholdet – som også foreligger i denne sag – mellem den sagsøgte, der har hjemsted i Irland og er registeransvarlig for behandlingen af de i sagen relevante oplysninger, og dennes datterselskab i Tyskland, der alene har til

opgave at fremme salget af reklame i Tyskland, fastslået, at det tyske datterselskab skal anses for en virksomhed eller et organ som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra a), i direktiv 95/46/EF.

- 15 Sagsøgte har endvidere i henhold til UklaG's § 1 anvendt en almindelig forretningsbetingelse, som på grund af den manglende overholdelse af de i sagen relevante databeskyttelsesmæssige oplysningsforpligtelser er ugyldig. Også på dette punkt skulle søgsmålet oprindeligt tages til følge.

Problemstillingen med hensyn til søgsmålets formalitet

- 16 Søgsmålet kunne oprindeligt også antages til realitetsbehandling. Navnlig havde sagsøgeren inden forordning 2016/679's ikrafttræden beføjelse til at gøre de nedlagte påstande gældende ved at anlægge søgsmål ved de civile domstole.
- 17 I henhold til UWG's § 8, stk. 3, nr. 3, har de godkendte organer, som dokumenterer, at de er optaget på listen over godkendte organer i henhold til UklaG's § 4, i henhold til UWG's § 8, stk. 1, ret til at begære forbud mod handelspraksis, der er ulovlig i medfør af UWG's § 3. Forbrugerorganisationen, der har anlagt søgsmålet, er optaget på listen over godkendte organer i henhold til UklaG's § 4. Mens direktiv 95/46/EF var gældende, havde sagsøgeren i sin egenskab af et sådant organ beføjelse til at anlægge søgsmål med påstand om forbud i henhold til UWG's § 8, stk. 1, og stk. 3, nr. 3, sammenholdt med UWG's § 3, stk. 1, og § 3a med henblik på at anfægte overtrædelser af databeskyttelseslovgivningen (her: artikel 10, litra a), i direktiv 95/46/EF, TMG's § 13, stk. 1, første punktum, første led) under påberåbelse af et lovbrud i form af ulovlig handelspraksis (jf. Domstolens dom af 29.7.2019, Fashion ID, C-40/17, EU:2019:629, præmis 63).
- 18 Sagsøgerens beføjelse til at nedlægge påstand om forbud fulgte desuden af UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, nr. 1. I henhold hertil kan godkendte organer som omhandlet i denne bestemmelse nedlægge påstand om forbud vedrørende overtrædelser af lovgivning vedrørende forbrugerbeskyttelse, der i henhold til UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11, også omfatter forskrifter, der omhandler lovligheden af en erhvervsdrivendes indsamling, behandling eller anvendelse af en forbrugers personoplysninger, som er blevet indsamlet, behandlet eller anvendt med henblik på reklame.
- 19 Sagsøgerens beføjelse til at nedlægge påstand om forbud med hensyn til anvendelsen af en almindelig forretningsbetingelse fulgte af UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, nr. 1. I henhold hertil har godkendte organer i henhold til UklaG's § 1 ret til at nedlægge påstand om forbud mod anvendelse af almindelige forretningsbetingelser, der er ugyldige i medfør af § 307 i Bürgerliches Gesetzbuch (den tyske borgerlige lovbog, herefter »BGB«). Før forordning 2016/679's ikrafttræden kunne godkendte organer som omhandlet i UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, nr. 1, således i henhold til UklaG's § 1 anlægge søgsmål med påstand om forbud mod den, som anvendte en almindelig

forretningsbetingelse, der var ugyldig i medfør af BGB's § 307 på grund af en overtrædelse af en databeskyttelsesretlig bestemmelse.

- 20 Denne retsstilling har muligvis ændret sig på en måde, der er væsentlig for afgørelsen, som følger af forordning 2016/679's ikrafttræden.
- 21 Sagsøgerens påstande skal også efter forordning 2016/679's ikrafttræden tages til følge. Ganske vist finder bestemmelsen i TMG's § 13, stk. 1, herefter ikke længere anvendelse. Nu er de oplysningsforpligtelser, der følger af artikel 12-14 i forordning 2016/679, relevante. Sagsøgte har ikke overholdt sin forpligtelse i medfør af artikel 12, stk. 1, første punktum, i forordning 2016/679 til at give den registrerede de oplysninger, der følger af denne forordnings artikel 13, stk. 1, litra c) og e), om formålet med databehandlingen og modtageren af personoplysninger i en kortfattet, gennemsigtig, letforståelig og lettilgængelig form og i et klart og enkelt sprog.
- 22 Den søgsmålskompetence, som sagsøgeren engang har haft, er imidlertid bortfaldet ved forordning 2016/679's ikrafttræden, såfremt det præjudicielle spørgsmål skal besvares bekræftende. Et bortfald af søgsmålskompetencen skal også tages i betragtning i revisionsankesagen og fører til, at søgsmålet ikke kan antages til realitetsbehandling.

Organisationers søgsmålskompetence i konkurrenceretlige sager?

- 23 Det er omtvistet, hvorvidt godkendte organer som omhandlet i UklaG's § 4 efter forordning 2016/679's ikrafttræden i henhold til UWG's § 8, stk. 3, nr. 3, har beføjelse til at anlægge søgsmål vedrørende overtrædelser af denne forordnings bestemmelser om databeskyttelse, som i henhold til artikel 288, stk. 2, første punktum, TEUF har direkte gyldighed, under påberåbelse af lovbrud i henhold til UWG's § 3a.
- 24 Én opfattelse går ud på, at forordning 2016/679 i sig selv indeholder en udtømmende ordning med henblik på håndhævelsen af forordningens bestemmelser om databeskyttelse; herefter har konkurrenter derfor ikke søgsmålskompetence i konkurrenceretlige sager, og organisationer har kun søgsmålskompetence på de betingelser, der er fastsat i forordningens artikel 80.
- 25 Andre anser ikke håndhævelsesbestemmelserne i forordning 2016/679 for udtømmende og er derfor af den opfattelse, at de i UWG's § 8, stk. 3, nævnte konkurrenter, organisationer og institutioner også fortsat har beføjelse til at anlægge søgsmål med påstand om nedlæggelse af forbud under påberåbelse af et lovbrud som omhandlet i UWG's § 3a.
- 26 Andre igen er af den opfattelse, at konkurrenter ikke har søgsmålskompetence, men at organisationer som omhandlet i UklaG's § 3 har søgsmålskompetence til at retsforfølge overtrædelser i henhold til UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11,

såfremt organisationerne opfylder betingelserne i forordning 2016/679's artikel 80, stk. 2.

- 27 Endelig fremføres det synspunkt, at forordning 2016/679 ikke har ændret noget ved konkurrenters søgsmålskompetence i henhold til UWG's § 8, stk. 3, nr. 1, mens organisationer kun har søgsmålskompetence på de betingelser, der er fastsat i forordningens artikel 80.
- 28 Det fremgår ikke af **ordlyden** af forordning 2016/679, navnlig af bestemmelserne i forordningens kapitel VIII, at godkendte organer, der er aktive på området for beskyttelse af forbrugerrettigheder i overensstemmelse med UWG's § 8, stk. 3, nr. 3, har søgsmålskompetence.
- 29 Ganske vist er det fastsat i artikel 80, stk. 1, i forordning 2016/679, at organer, organisationer eller sammenslutninger, der er etableret i overensstemmelse med en medlemsstats nationale ret, som ikke arbejder med gevinst for øje, hvis vedtægtsmæssige formål er af almen interesse, og som er aktive på området for beskyttelse af registreredes rettigheder og frihedsrettigheder med hensyn til beskyttelse af deres personoplysninger, har søgsmålskompetence. Det er imidlertid en betingelse, at organet, organisationen eller sammenslutningen af den registrerede er blevet bemyndiget til at udøve de rettigheder, der er omhandlet i forordningens artikel 77, 78 og 79, på dennes vegne og til, hvis det er fastsat i medlemsstaternes nationale ret, at udøve retten til at modtage erstatning som omhandlet i artikel 82 på dennes vegne.
- 30 I forbindelse med den i sagen omhandlede søgsmålskompetence i henhold til UWG's § 8, stk. 3, nr. 3, er der ikke tale om et sådant søgsmål på vegne af en registreret med henblik på håndhævelse af den pågældendes personlige rettigheder. Denne bestemmelse regulerer derimod en organisations søgsmålskompetence på grundlag af egne rettigheder, som i forbindelse med lovbrudskriteriet i henhold til UWG's § 3a tillader en objektiv retlig forfølgelse af overtrædelser af bestemmelserne i forordning 2016/679, som er uafhængig af en krænkelse af enkelte registreredes konkrete rettigheder og en bemyndigelse meddelt af disse.
- 31 En organisations søgsmålskompetence med henblik på en objektiv retlig håndhævelse af lovgivningen om databeskyttelse er heller ikke reguleret i artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679. I henhold hertil kan medlemsstaterne ganske vist fastsætte, at ethvert organ, enhver organisation eller enhver sammenslutning, jf. denne artikels stk. 1, uafhængigt af en bemyndigelse fra den registrerede har ret til at indgive en klage i den pågældende medlemsstat til den tilsynsmyndighed, der er kompetent i henhold til forordningens artikel 77, og til at udøve de rettigheder, der er omhandlet i forordningens artikel 78 og 79. Det er dog endvidere et krav, at en registrerets rettigheder i henhold til forordningen er blevet krænket som følge af en behandling. Således hjemler bestemmelsen i artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679 ifølge dens ordlyd ligeledes ingen søgsmålskompetence for organisationer, der – som i den omtvistede sag under påberåbelse af UWG's § 3a,

og § 8, stk. 3, nr. 3 – gør objektive overtrædelser af bestemmelser om databeskyttelse gældende uafhængigt af en krænkelse af en konkret registrerets subjektive rettigheder. Det samme følger af andet punktum i 142. betragtning til forordning 2016/679, der ligeledes nævner kravet om krænkelsen af en registrerets rettigheder som betingelse for en organisations søgsmålskompetence, der er uafhængig af den pågældendes bemyndigelse.

- 32 En organisations søgsmålskompetence kan heller ikke støttes på artikel 84, stk. 1, i forordning 2016/679, hvorefter medlemsstaterne fastsætter regler om andre sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af denne forordning, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. En søgsmålskompetence for organisationer, således som den er reguleret i UWG's § 8, stk. 3, kan efter opbygningen af forordning 2016/679 ikke være en sanktion allerede af den grund, at EU-lovgiver i forordningens kapitel VIII udtrykkeligt sonderer mellem retsmidler, ansvar og sanktioner og det fremgår af sammenhængen mellem forordningens artikel 84, artikel 83 og 148.-152. betragtning til forordningen, at sanktionerne som omhandlet i forordningens artikel 84 er administrative og strafferetlige sanktioner for overtrædelser.
- 33 Ved en fortolkning under hensyntagen til den **systematiske opbygning** af forordning (EU) 2016/679 fremgår det heller ikke klart, om EU-lovgiver med denne forordning ikke blot har harmoniseret bestemmelserne til beskyttelse af personoplysninger, men også håndhævelsen af rettighederne i henhold hertil.
- 34 Forordning 2016/679 tillægger tilsynsmyndighederne som omhandlet i forordningens artikel 51, stk. 1, og artikel 4, nr. 21), omfattende tilsynsforpligtelser samt undersøgelsesbeføjelser og korrigerende beføjelser. Dette kan være udtryk for, at EU-lovgiver principielt lægger til grund, at tilsynsmyndighederne håndhæver forordningens bestemmelser. Fravigelsesbestemmelsen vedrørende ordningen om organisationers søgsmålskompetence i henhold til artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679 kan henses til disse omfattende regler vedrørende tilsynsmyndighedernes pligter og beføjelser udgøre en undtagelsesbestemmelse. På denne baggrund støder en bred fortolkning af fravigelsesbestemmelsen i artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679, hvor der ses bort fra betingelsen om »den registreredes rettigheder«, på betænkeligheder.
- 35 I overensstemmelse hermed har generaladvokaten (generaladvokat Bobeks forslag til afgørelse af 1[9].12.2018, Fashion ID, C-40/17, EU:2018:1039, punkt 47) lagt til grund, at der som følge af vedtagelsen af forordning 2016/679, der ophæver direktiv 95/46/EF, hvorefter det stod medlemsstaterne frit, hvordan direktivet skulle gennemføres, i princippet alene må vedtages nationale regler til gennemførelse af forordningen, når det udtrykkeligt er tilladt.
- 36 Det taler dog muligvis imod antagelsen om en udtømmende ordning, at artikel 77, stk. 1, artikel 78, stk. 1 og 2, samt artikel 79, stk. 1, i forordning 2016/679 alle indeholder udtrykket »uden at det berører andre [...] klageadgange«. I henhold til

artikel 82, stk. 1, i forordning 2016/679 har enhver, som har lidt materiel eller immateriel skade som følge af en overtrædelse af denne forordning, desuden ret til erstatning for den forvoldte skade. Deraf kan muligvis udledes, at forordning 2016/679 ikke udelukker, at en overtrædelse af forordningens databeskyttelsesbestemmelser retsforfølges af en anden end den registrerede som omhandlet i forordningens artikel 80, stk. 2.

- 37 **Formålet med forordningen** giver ligeledes ikke noget klart svar på det præjudicielle spørgsmål.
- 38 Det kan tale for at antage, at organisationer fortsat har søgsmålskompetence i konkurrenceretlige sager i henhold til UWG's § 8, stk. 3, nr. 3, at der dermed opretholdes en yderligere mulighed for retshåndhævelse, som er ønskværdig ud fra effektivitetsprincippet, med henblik på at sikre det højst mulige niveau af databeskyttelse i overensstemmelse med forordning 2016/679.
- 39 På den anden side kan muligheden for en sådan søgsmålskompetence for organisationer være uforenelig med den harmonisering, som var EU-lovgivers mål med vedtagelsen af forordning 2016/679. En håndhævelse – ud over de i forordningen fastsatte instrumenter – af databeskyttelsesbestemmelser iværksat af privatpersoner, dvs. dels konkurrenter, dels erhvervs- og forbrugerorganisationer som omhandlet i UWG's § 8, stk. 3, kan være i strid med dette mål.
- 40 Det er heller ikke helt klart, om der foreligger et beskyttelsestomrum i forordningens håndhævelsesordning, som bør udfyldes ved at tillade en søgsmålskompetence i konkurrenceretlige sager for private som omhandlet i UWG's § 8, stk. 3. I henhold til artikel 8, stk. 3, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder er overholdelsen af beskyttelsen af en persons personoplysninger underlagt en uafhængig myndigheds kontrol. I overensstemmelse hermed er tilsynsmyndighedernes opgaver og beføjelser reguleret detaljeret i forordning 2016/679. Der kan være risiko for, at en konkurrencesituation mellem håndhævelse af den objektive databeskyttelseslovgivning varetaget af tilsynsmyndighederne på den ene side og af de civile domstole på den anden side fører til en eliminering af tilsynsmyndighedernes differentierede beføjelser og til forskelle ved håndhævelsen af databeskyttelseslovgivningen inden for Den Europæiske Union.

Overtrædelse af en lov om forbrugerbeskyttelse som omhandlet i UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11

- 41 Det er også nødvendigt at få afklaret, hvorvidt de godkendte organer, som er defineret i UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, nr. 1, efter forordning 2016/679's ikrafttræden har beføjelse til at anlægge sag vedrørende overtrædelser af denne forordnings bestemmelser om databeskyttelse under påberåbelse af UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11.

- 42 Nogle er af den opfattelse, at UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11, skal ses som en foregribet delvis gennemførelse af bestemmelsen i artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679.
- 43 Andre afviser generelt en sådan søgsmålskompetence. De anfører, at det er tvivlsomt, om de regler om databeskyttelse i UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11, som henviste til bestemmelserne i Bundesdatenschutzgesetz (den tyske forbundslov om databeskyttelse) i dens gamle affattelse, som blev ophævet med virkning pr. 25. maj 2018, og som ikke har noget sidestykke i Bundesdatenschutzgesetz i dens nye affattelse, opfyldte de EU-retlige krav til en lov om forbrugerbeskyttelse. Et EU-retligt retsgrundlag findes i al fald ikke i direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

Anvendelse af ugyldige almindelige forretningsbetingelser i henhold til UklaG's § 1

- 44 Endelig er det et spørgsmål, om sagsøgeren efter forordning 2016/679's ikrafttræden har beføjelse til at håndhæve forordningens databeskyttelsesbestemmelser ved at anlægge et søgsmål, der tager sigte på en kontrol af en almindelig forretningsbetingelse.
- 45 I henhold til UklaG's § 3 har godkendte organer i henhold til UklaG's § 1 ret til at nedlægge påstand om forbud mod anvendelse af almindelige forretningsbetingelser, der er ugyldige i medfør af BGB's § 307.
- 46 Det kan ikke besvares entydigt, om organer som sagsøgeren, der kan gøre krav gældende i henhold til UklaG's § 3, (stadig) har beføjelse til at anlægge søgsmål med påstand om forbud mod anvendelsen af almindelige forretningsbetingelser også efter forordning 2016/679's ikrafttræden, såfremt et sådant søgsmål er støttet på en overtrædelse af bestemmelser om databeskyttelse, der er fastsat i denne forordning.
- 47 Det anføres således, at det henset til målet om en fuldstændig harmonisering, der forfølges med forordning 2016/679, skal lægges til grund, at den håndhævelsesmulighed for sammenslutninger, som er fastsat i forordningens artikel 80, stk. 2, er udtømmende. Forordning 2016/679 giver inden for en nøje afstukket ramme medlemsstaterne mulighed for at fastsætte en selvstændig håndhævelsesbeføjelse for organisationer, der er uafhængig af en bemyndigelse. En anvendelse af retsinstitutter som indholdskontrollen af almindelige forretningsbetingelser skal derfor være udelukket i lighed med anvendelsen af en konkurrenceretlig kontrol henset til vurderingen af databehandlingsaktiviteter i henhold til forordning 2016/679. Sådanne håndhævelsesmuligheder for organisationer er heller ikke længere nødvendige, eftersom den tyske lovgiver i medfør af fravigelsesbestemmelsen i artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679 frit kan indføre en omfattende beføjelse for organisationer til at anlægge søgsmål eller indgive klage.

Ingen konkret retskrænkelser

- 48 Som anført ovenfor, fører et bortfald af søgsmålskompetencen under revisionsankesagen til, at sagen skal afvises. Spørgsmålet om søgsmålskompetence kan ikke besvares bekræftende med den begrundelse, at bestemmelserne i henhold til UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, nr. 1-3, sammenholdt med UklaG's § 1 og § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11, ved en overensstemmende fortolkning skal anses for en (foregrebet) gennemførelse af artikel 80, stk. 2, i forordning (EU) 2016/679.
- 49 Nogle fremfører imidlertid den opfattelse, at organisationer som omhandlet i UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, nr. 1-3, har søgsmålskompetence til at retsforfølge overtrædelser i henhold til UklaG's § 2, stk. 2, første punktum, nr. 11, såfremt organisationerne opfylder betingelserne i artikel 80, stk. 1, i forordning (EU) 2016/679.
- 50 Med denne argumentation kan det imidlertid ikke lægges til grund, at sagsøgeren har søgsmålskompetence i den omtvistede sag. For selv hvis en (foregrebet) gennemførelse af artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679 i overensstemmelse med den ovenfor skildrede opfattelse principielt anses for mulig, vil antagelsen om en søgsmålskompetence i henhold til UklaG's § 3, stk. 1, første punktum, ved den krævede overensstemmende fortolkning henset til artikel 80, stk. 2, sammenholdt med artikel 80, stk. 1, i forordning 2016/679 forudsætte, at de krav, som EU-lovgiver har fastsat som betingelser for, at medlemsstaterne kan vedtage en søgsmålskompetence for organisationer, er opfyldt. Dette er ikke tilfældet i den foreliggende sag. Den mulighed for at vedtage en retsbeskyttelsesmulighed for organisationer, som medlemsstaterne gives i henhold til artikel 80, stk. 2, i forordning 2016/679, omfatter kun retsmidler, med hvilke organet, organisationen eller sammenslutningen anfægter en krænkelse af en registrerets rettigheder i henhold til forordningen som følge af en behandling.
- 51 Disse betingelser er ikke opfyldt. Ganske vist kan spørgsmålet om, hvorvidt en retskrænkelser i forbindelse med en behandling af oplysninger som omhandlet i forordningens artikel 4, nr. 2), kan gøres gældende, besvares bekræftende. Sagsøgeren har imidlertid ikke gjort en krænkelse af en registrerets rettigheder som omhandlet i forordningens artikel 80, stk. 2, gældende. Genstanden for påstanden er derimod en abstrakt efterprøvelse af sagsøgtes præsentation i app-centret ud fra den objektive referenceramme i databeskyttelseslovingen, uden at sagsøgeren har gjort gældende, at rettigheder, der tilkommer en identificeret eller identificerbar fysisk person som omhandlet i artikel 4, nr. 1), i forordning 2016/679, er blevet krænket.